

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14804/2024
20.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Станимир Ђурић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Тања Савић, адвокат из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Никола Обрадовић, адвокат из ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3799/2023 од 13.03.2024. године, у седници одржаној 20.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3799/2023 од 13.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 2/2020 од 23.05.2023. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно исплате износ од 79.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи Европске Централне банке почев од 03.09.2009. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате са каматом по Закону о затезној камати, као и да му накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.148.870,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев према туженом ВВ у делу којим је тужилац тражио обавезивање овог туженог на исплату камате на досуђени износ главнице од 79.000 евра за период од 03.07.2009. године до 02.09.2009. године. Ставом трећим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности суда изјављен од стране тужених.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3799/2023 од 13.03.2024. године, одбијене су као неосноване жалбе тужених и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ВВ је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану правноснажну пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија туженог ВВ дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Такође, у поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП која није конкретизована у ревизији, а описно се указује да другостепени суд није дао одлучне разлоге за своје пресуђење, што указује на битну повреду из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП која не може бити ревизијски разлог према члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени ББ су закључили усмени уговор о зајму 02.07.2009. године, по ком уговору је тужилац као зајмодавац дао на зајам овом туженом као зајмопримцу износ од 79.000 евра са роком враћања до 02.09.2009. године. Поводом усменог уговора о зајму, тужилац и тужени ББ су сачинили признаницу истог дана 02.07.2009. године, у којој је тужени ББ признао да је од тужиоца примио износ од 79.000 евра, те да ће овај износ вратити до 02.09.2009. године. Према сагласности од 30.10.2009. године, тужени ВВ прихвата да буде солидарни јемац за потраживање тужиоца према туженом ББ, који му је син, а за дуговани износ од 79.000 евра. На име гаранције враћања зајма наведено је да тужени ВВ залаже стамбени објекат – кућу у улици ... број ... у ..., саграђеној на катастарској парцели бр. .../...уписаној у земљишно-књижном улошку број ... КО ... – ..., те да ће у случају да зајам не буде враћен наведена сагласност важити као потврда о исплаћеној купопродајној цени од стране тужиоца као купца туженом ВВ као продавцу за предметну непокретност. У току поступка, на околност веродостојности потписа ВВ на сагласности од 30.10.2009. године спроведено је више графоскопских вештачења од стране судских вештака графолога Лазара Цвејића, Манета Наранџића и Слободана Ивановића. Како именовани вештаци нису могли да усагласе своје налазе и мишљења, изведено је контролно вештачење од стране комисије вештака графолога која се у свом налазу и мишљењу од 19.09.2022. године и писменом изјашњењу од 11.01.2023. године изјаснила да је спорни потпис на сагласности од 30.10.2009. године потпис туженог ВВ. Тужени су током поступка доставили изјаву од 23.07.2013. године у којој је наведено да тужилац АА потврђује да тужени према њему немају никаквих дуговања, нити финансијских обавеза, али је вештачењем од стране исте комисије вештака од 19.09.2022. године утврђено да тужилац није потписао ту изјаву, односно да је његов потпис фалсификован. Тужени ББ је позајмио новац од тужиоца говорећи да му тај новац треба да би увезао одређену робу из ..., а пословни интерес тужиоца да му позајми новац се огледао у томе што је имао фирму која се бавила ... и што је требао да обави ... послове за овог туженог при увозу робе. Међутим, до планираног увоза робе није дошло, а тужени нису вратили позајмљени новац тужиоцу. Парничне странке су од раније биле у пословним и комшијским односима.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, примењујући одредбе члана 17, 557, 562. став 1, 997. и 1004. став 3. Закона о облигационим односима. Према становишту судова, тужилац је својим исказом и писаним доказима – признаницом од 02.07.2009. године и сагласношћу од

03.10.2009. године које су потписали тужени, доказао да је позајмио туженом ББ износ од 79.000 евра са роком враћања до 02.09.2009. године, док је са туженим ВВ за исти дуг засновао уговорни однос по основу уговора о јемству, по коме је овај тужени преузео обавезу да ће тужиоцу исплатити пуноважну и доспелу обавезу свога сина, овде првотуженог. Примењујући процесно правило о терету доказивања из члана 231. став 3. ЗПП, нижестепени судови су закључили да тужени нису доказали да су предметни уговори о зајму и о јемству ништави или да су закључени под претњом, притиском или уценом, нити су у овој парници или у неком другом поступку тражили утврђење ништавости или поништај тих уговора.

По оцени Врховног суда, побијана правноснажна пресуда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 17. Закона о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО), прописано је да су учесници у облигационом односу дужни да изврше своје обавезе и одговорни су за њено испуњење. Одредбом члана 557. истог закона, прописано је да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да зајмопримцу преда у својину одређену количину новца, а зајмопримац се обавезује да тај новац врати након извесног времена. Одредбом члана 562. став 1. истог Закона, прописано је да је зајмодавац дужан да врати у уговореном року исту количину ствари, исте врсте и квалитета. Одредбом члана 997. ЗОО, прописано је да се уговором о јемству обавезује јемац према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако то овај не учини, док је одредбом члана 998. прописано да уговор о јемству обавезује јемца само ако је изјаву о јемчењу учинио писмено. Одредбом члана 1004. став 3. истог Закона одређено је да ако се јемац обавезао као јемац платац онда одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство).

У конкретном случају, правилно су нижестепени судови закључили да постоји главни уговорни однос између тужиоца и првотуженог по основу зајма, док је тужилац са друготуженим у уговорном односу по основу јемства за дати зајам. За правни посао зајма Закон о облигационим односима не захтева писану форму, па тако овај уговорни однос може настати и на основу усменог споразума два лица од којих једно позајмљује другом новац, уз обавезу враћања истог у одређеном року, са или без камате. У конкретном случају, тужилац је са туженим ББ постигао усмени споразум на основу кога му је позајмио одређену количину новца (79.000 евра) са уговореним роком враћања, који је потврђен сачињавањем признанице као потврде о пријему новца, коју је овај тужени потписао. У погледу јемства испуњена је захтевана писана форма из члана 998. ЗОО будући да је тужени ВВ дао писану сагласност 03.10.2009. године да буде солидарни јемац (платац) за новац који је његов син, овде тужени ББ примио од тужиоца. Садржина ове сагласности, за коју је доказано да ју је потписао тужени ВВ, указује да се ради о изјави о јемчењу, односно да је овај тужени у статусу јемца платца према тужиоцу као повериоцу. Стога се ревизијом неосновано оспорава форма овог правног посла са истицањем да је био неопходан писани и оверени уговор о јемству. Такође, на ваљаност правне форме не утиче ни чињеница да је изјавом о јемчењу дата и гаранција за враћања зајма у виду располагања - залагања непокретности од стране јемца. Неосновано се ревизијом указује да ревидент није власник већ само корисник стамбеног објекта који је дат као гаранција за враћање зајма, из разлога што је изјавом

о јемству ревидент преузео новчану обавезу у смислу члана 997. и 1004. став 3. ЗОО, а како је предмет тужбеног захтева у овој парници испуњење новчаног дуга, то питање права својине на непокретности која је дата као гаранција за испуњење новчане обавезе није од утицаја на одлучивање у овој правној ствари, како је то правилно закључио и другостепен суд у образлагању индентичних жалбених навода.

Полезећи од цитираних законских одредби и утврђеног чињеничног стања, Врховни суд прихвата чињенично-правни закључак нижестепених судова да уговор о зајму који је тужилац закључио са првотуженом и уговор о јемству који је закључио са друготуженим садрже све битне елементе за њихову пуноважност и да су ови уговори потписани од стране тужених, чија веродостојност није оспорена одговарајућим доказним средствима. Даљим наводима ревизије се осправа оцена изведених доказа, пре свега вештачења од стране комисије вештака на основу кога је утврђено да је ревидент потписао писмено насловљено као «сагласност» од 30.10.2009. године, а да тужилац није потписао писмено насловљено као «изјава» од 23.07.2013. године, односно да је његов потпис фалсификован, што су суштински наводи о погрешно утврђеном чињеничном стању. Ове ревизијске наводе Врховни суд није посебно ценио јер се у конкретном случају ради о недозвољеним ревизијским разлозима према одредби члана 407. став 2. ЗПП.

Како првотужени као главни дужник из уговора о зајму није испунио своју обавезу према тужиоцу у року одређеном за испуњење, односно тужени у току поступка нису доказали да су извршили обавезу враћања дуга и да је тако угашена њихова солидарна обавеза испуњењем или на други начин, док је правна ваљаност закључених правних послова разматрана као претходно правно питање, правилно су нижестепени судови одлучили када су солидарно обавезали тужене да тужиоцу исплате дуговани новчани износ са припадајућом законском затезном каматом, сходно одредби члана 324. став 1. ЗОО.

Из свих изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић